

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za Jugoslavijo . . . K 10—
» ostalo inozemstvo » 15—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 20 h.

Za oglasila se plačuje po 20 h, med besedilom po 40 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 30 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 40 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 10 h za besedo vsakokrat; minimum 1 K.

Za izvestilo pri upravništvu 1 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XXXVIII.

Celovec, 23. julija 1919.

Št. 24

J. M. Trunk :

„Zelena črta“ na Koroškem.

Večkrat že je bila v časopisih omenjena „zelena črta“. Za to črto se vršijo pogajanja in bo brzkone odločena za demarkacijsko črto med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo. Časopisi so tudi že poročali, da poteka približno od Maloške Peči skozi vas Malošče, čez Dobravo do Drave pod Vernbergom, do Rožeka, odtod proti Vrbi, po jezeru do iztoka, do Glinje, Krke in do Mostiča, potem pa približno po narodnostni meji do Laboda in na Štajersko, kjer je meja že končno veljavno določena.

Odkod ime „zelena črta“? Stvar je ta: V Parizu je šlo za to, da naša delegacija predloži neki načrt za koroško vprašanje, ki bi našel „milost“ pred najvišjimi bogovi. Po dolgem posvetovanju se je delegacija zedinila za črto, ki je zgoraj označena. Na posebno, za Koroško napravljenem zemljevidu so napravili z zelenim svinčnikom debelo črto in odtod ime „zelena črta“. Ves del, ki leži južno od te črte so potem označili za cono A, severni del do narodnostne meje s Celovcem vred za cono B, del od Malošče proti Zilji in Trbižu za cono C. To v pojasnilo.

Kako je pa prišlo do te „zelene črte“?

Zadnjič sem že omenil, da delajo gospodje v Parizu precej sami „med seboj“. Le zaupno je izvedel dr. Žolger, da je „teritorijalna komisija“, ki obravnava o mejah, seveda vedno brez nas, predložila „svetu desetih“ (Conseil de Dix) za celovško kotlino plebiscit (to je ljudsko glasovanje), in bi „morda“ vpošteval kake naše „želje“. To je bilo dne 11. maja.

Za vsak slučaj je morala delegacija prirediti nekak načrt za ljudsko glasovanje, ki bi se imelo vršiti pod nadzorstvom lige narodov, in bi bilo za nas jako opasno, ker tedaj so imele nemške tolpe še vso Koroško zasedeno.

Da pride delegacija v okom vsaki nevarnosti, je razmišljala, kako bi se vprašanje Koroške moglo rešiti za nas na najbolj ugoden način in se je odločila za „zeleno črto“. S težkim srcem so se

delegatje odločili za to kompromisno črto, a situacija je bila nevarna, ker zadeva meje je stala tik pred oddajo mirovne pogodbe Nemški Avstriji. Pašić in Vesnić sta zaprosila za avdijenco pri Wilsonu in Lloyd Georgeru, a je kljub ponovljenju prošnje nista dobila! Ni ostalo drugega kakor predati pismeno spomenico proti plebiscitu. Dr. Žolger je posredoval pri raznih francoskih in ameriških ekspertih za kompromisno „zeleno črto“. Dne 16. maja je Amerikanec Johnson spročil dr. Smodlaku, da je za „zeleno črto“ nekaj upanja, a ni šlo za to, da nam ugodijo. Za „milstnim“ pogledom na nas so bili politični motivi. Wilson je namreč želel pogajanja med Jugoslavnimi in Italijani. Naša delegacija je zahtevala kot predpogoj, da se prej reši koroško vprašanje nam v prid. V tem znamenju so se pogajanja vršila in sicer na jako značilen način med dr. Trumbićem in Orlandom pri Amerikancu Houseu. V eni sobi je bil Trumbić, v drugi Orlando in House je moral letati semintja, ker Orlando, ki je prej stiskal roko Trumbiću in konferiral z njim v Rimu, ko je namreč Lahom tekla voda v grlo, zdaj ni hotel z zastopnikom slovenskih „kmetavzarjev“ sedeti pri eni mizi! Pogajanja so se, kakor znano, razbila, ker je Lah preširoko odprl usta.

Boj za Koroško je postajal čim dalje bolj vroč. Srbi so se z vso vnemo postavili za nas. Dne 18. maja je delegacija sklenila, da zaprosi zaslišanje naravnost pri „najvišjih bogovih“, pri „debelih štirih“ ali „Conseilu de Quatre“ in ob enem spraviti še druga vprašanja na razgovor. Res se je stari „tiger“, Clemenceau, dal omehčati in zaslišal Trumbića, Vesniča in Žolgerja, ki so razvijali naše ugovore proti ljudskemu glasovanju. Pomagalo je. Tardieu, predsednik teritorijalne komisije, je javil, da bo ta komisija naše delegate zaslišala, kar se je vršilo dne 20. maja. Nekaj je le izdalo tudi glede Koroške, ker dne 24. maja so javili Pašiću med drugim, da je koroški problem „in suspenso“ (še visi), torej le nekaj upanja.

V teritorijalni komisiji je nastala diplomatska borba. Lah je streljal s topovi in ugnal celo dva Amerikanca (Seymoura in Deya), dočim

je Johnson ostal trden. Ker se niso mogli zediniti, so prepustili odločitev samemu Wilsonu. Čudno! Pravzaprav malenkostno koroško vprašanje pride v roke predsednika ponosne Amerike. Škoda, da je bil slavni mož „poučen“ po oni famozni ameriški komisiji, pri kateri so baje ženske igrale glavno vlogo, kakor dobro vedo dvoživke ob Vrbskem jezeru! Ena beseda iz njegovih ust in teptani koroški Slovenci bi bili rešeni iz tisočletnega tlačanstva. Zlobni duh, ki nas je mučil že tako dolgo, je zmagal tudi tokrat nad tem možem in Wilson se je odločil za ljudsko glasovanje v celovski kotlini, katero je sklenil „Conseil de Quatre“ dne 26. maja.

Ko dobimo dne 27. maja „Epreves“ (nekak načrt) pogodbe z Avstrijo, je dr. Ehrlich molil, jaz sem po svoji grdi navadi . . . Pisal o tem bom pa pozneje, ko bom videl, kaj je več izdalo! Bojim se namreč, ko bi vse povedal, da bi še več Korošcev začelo kl . . . , in bi moj greh še večji postal.

Dobro, da so bili ravno zastopniki iz Ljubljane v Parizu. Začeli smo brusiti pete, da se mi je škoda zdelo novih pariških čevljev, za katere sem moral plačati 340 K. Z vso močjo so pa pritiskali tudi naši diplomati in to tem bolj, ker so začele švigati po pariških časopisih sicer še nejasne vesti, da pritiska tudi naš jugoslovanski meč. Prej so nas gotovi „prijatelji“ posmehljivo popisovali: „Why do You not fight?“ (Zakaj se ne borite?), zdaj jim je sapa pošla. Posrečilo se je dobiti dne 5. rožnika avdijenco celo pri Wilsonu, kjer mu je naš predsednik dr. Brejc na prav dramatično-ginljiv način razložil celo situacijo našega naroda, a baje ni dosti zaleglo. Kaj je naša delegacija še vse storila, to spada v drugo poglavje. Glavni uspeh je bil ta, da je list v pogodbi z Nemško Avstrijo glede Koroške bil ves bel in je imel le na sredi napis:

Basin de Klagenfurth.

Reservé.

To je nekaj, a še ne vse o „zeleni črti“.

Podlistek.

V. R.

Spomini na dr. Jan. Ev. Kreka.

(Dalje.)

Izpraševal me je na Sv. Joštu, kaj pojdem študirat. Rekel sem mu: „Ko bi imel zagotovljeno službo na Koroškem, šel bi narodno ekonomijo ali agronomijo študirat. Ker pa to ni, pojdem najbrž v bogoslovje. Obljubil mi je, da mi prikrbi stipendijo, če grem študirat narodno ekonomijo ali jus in potem zadružno šolo v Darmstadt; pozneje pa vstopim k Zadružni zvezi. Tudi iz tega ni bilo nič. Ko sem mu začetkom oktobra 1907 naznanil svoj vstop v celovško bogoslovje, mi je pisal:

Abgeordnetenhaus, 18./10. 1907.

Dragec!

Dobro srečo in božjega blagoslova! Naš stan, ki ste zaciljali vanj, ima eno reč, ki ga k socialnemu delu sili: diametralno nasprotje z egoistiškimi nagoni. Stan za druge! Kdor ga tako umeva, najde miru v njem, ker najde plodovitega dela. Iskreno Vas pozdravljam v tem zmislu kot bodočega tovariša.

Vzbudite med tovariši še drugih agrarcev. Socialni klub naj bo v stiku z Ehrlichovim. Knjižnica lahko služi obema. Ne prezrite agrarne politike gojiti v prvi vrsti. Tu se pa je ogibati ekstremnih struj, ki — umljivo — sedaj bolj kot kdaj silijo v ospredje. Ne pozabite, da gre za boj dela proti kapitalu, za boj zaslužka proti dobičku.

Ta mesec ne morem. Bodoče leto si kupim letno karto tudi za državno železnico; ložje mi bo, nego letos, posecati Gorotan.

Kotlje so menda predaleč od Ljubljane. Kakšna je zveza? Ko mi to odpišete, se obrnem ali v Ljubljano ali v Maribor. Dr. Hohnjec, Vrstovšek i. dr. bi lahko prevzeli redna predavanja.

Ali so tam tudi delavci? V tem slučaju bi enkrat poslali Gostinčarja.

Prisrčno pozdravlja Vaš Dr. Krek.

Leta 1908 je praznovala „Akademija slov. bogoslovcev“ šestdesetletnico obstoja. Prirediti je bilo treba slavnostno akademijo. Kar od začetka smo sklenili povabiti kot govornike bivše člane Akademije. Jaz sem predlagal dr. Kreka in č. g. župnika Ražuna. Od začetka izmed tovarišev za doktorja nisem dobil niti glasu, za slednjega so bili takoj vsi. Cel mesec je trajal boj. Koroško je zmagala slovenska misel. Na povabilo po predsedniku se je takoj odzval z obljubo. Potem pa nobenega pisma več. Dan slavnosti je prišel in njega ni. Skoraj vse je hudo na me. Predsednik se že za silo pripravljala na zasilen slavnostni govor v zadnjem trenutku. Jaz hodim na kolodvor čakati vlakov. Zadnji vlak iz Jesenic je prišel, a njega ni. Ob dveh popoldne pa mora biti Akademija. Skoraj se ne upam v bogoslovje. Pridem do vrat in se zasučem kar tjavendan in grem brez cilja in misli nazaj proti kolodvoru. Med potjo ga srečam; pripeljal se je z Dunaja čez Maribor. Kakšno veselje! Župnik Ražun oriše delovanje slov. kor. duhovnika med ljudstvom: misereor super turbam. Vendar

po vseh prevarah in razočaranjih bi skoraj rekel: naše ljudstvo ni vredno našega truda. In na to dr. Krekova izvajanja: Ne gre zato, ali je naše ljudstvo vredno našega truda ali ne, potrebno ga je in naša dolžnost je, truditi se zanj. In na to njegova krasna izvajanja o nravni dolžnosti narodnega dela. Led je bil za dr. Kreka na Koroškem predrt.

Koroški slov. bogoslovci so bili od nekaj vedno v prvih vrstah narodnih delavcev in skoraj vsi buditelji koroških Slovencev so izšli iz njih Akademije. Vsaktedenske akademije s petjem, tamburanjem in govori, interni list „Bratoljub“ in „Socialni pomenki“, najlepša slov. knjižnica na Koroškem, nudijo dovolj prilike za temeljito narodno izobrazbo. Ob enem pa vedni stik z nemškimi tovariši in vedna tekma v dobrem širi njih obzorje. Ko je bil dr. Krek enkrat vpeljan v njih sredo, vzbudila se je takoj občja želja, imeti ga dalj časa v svoji sredini. Zasnovali smo misel socialnega tečaja za bogoslovce in abituriente v Št. Jakobu. Odgovor na tozadevno prošnjo je naslednji:

Abgeordnetenhaus, 23./6. 1908.

Dragec!

Vse prav, samo prehudih komplimentov ne! S časom sem zadovoljen. Zadostovali bi trije dnevi; če mislite na Št. Jakob, ne more biti nedelja vmes, ker na kmetih ima nedelja svoja pota. Najbolje: torek, sredo, četrtek. Nerad bi pa, da bi se tak kurz obravnaval po listih; vse naj bo lepo tiho zasebno; če se pozneje kaka drobna notica priobči v listih, eh bien!

Babilonski stolp.

Velikanski stroj za razkosavanje zemlje in odločitev usode posameznih narodov v Evropi; obsežni biro za ustvarjanje trajnega, pravičnega miru na demokratični podlagi, ta ogromni aparat za preobrazbo sveta, ki deluje v Parizu, ima najtežavnejši in najvažnejši del svoje naloge za seboj. Francija praznuje zmagoslavje nad svojim, ji najbolj nevarnim nasprotnikom. Nemčija je v očigled svoji žalostni situaciji, v kateri se nahaja, podpisala od Antante ji diktirane mirovne pogoje. Nemške slave je za vedno konec! V ta brezupni položaj zagazila je Nemčija vsled brezmejne oholosti in neukrotljive gospodarske pohlepčnosti svojih mogočnejšev „po božji milosti“, vsmled prenapetosti svojih političnih svetnikov in domišljavih učenjakov in ne najzadnje vsled nepretrganega hujskanja in rovarenja njenih — faliranih študentov. Ako so prve vrste naštetih veljakov sprožile in širile v višjih krogih nemškega naroda misel in prepričanje o „nemškem nadčloveku“, kateri je poklican, da se mu pokori ves svet, skrbelo je krdelo „lužarjev“ z živo in pisano besedo, da zanesle in razširja med širokimi plastmi nemškega naroda smrtno sovraštvo do vsega, kar ni nemško in izvede tem potom zastrupljenje in zaslepljenje ljudskih mas.

To so krivci zla, ki je opravičeno zadelo nemški narod! To so zidarji babilonskega stolpa, katerim je nemški narod posebno v obmejnih deželah v slepi pokorščini malto nosil. Žalostne usode, ki je nemški narod zadela, je narod sam kriv, kajti: „Kdor za tuje prime, svoje izgubi.“

Kot najzvestejša zaveznica, kot psiček Nemčije, bo delila njeno nezavidljivo usodo tudi Nemška Avstrija, ki še ne ve, je li tič ali miš. Smrtni udarec za to „republiko“ pride v kratkem na dnevni red. Sicer pa za državo, kakor je Nemška Avstrija, ni treba za smrtni udarec posebne spretnosti, ker bo opravilo ta posel nad 100 milijard dolgov, ki jih ta država ima.

Res je sicer, da je obstojala razpadla monarhija tudi iz današnjih jugoslovanskih dežel, a ravnotako je tudi res, da so se napravili državni dolgovi po veliki večini proti izrecni volji jugoslovanske delegacije v državnem zboru, katera je glasovala zoper vsak nepotrebn izdatek v državi in nobena vlada ni imela legitimacije, delati za tuje potrebe dolgove na naš račun. Ako pa je velekapital „reševal“ monarhijo v zaupanju na nemško brado, potem se naj tudi glede vračila dolgov drži nemških brk. Znano je bilo celemu razsodnemu svetu, da bivša avstrijska monarhija kot konglomerat (skupina) narodov nikdar ni imela svojih samostojnih, jasnih in naravnih življenjskih ciljev in namenov. Smatrala se je zato, kar je bila, namreč: Cestni objekt za Nemčijo. To je moral vedeti tudi velekapital, ki je ta objekt po načelih „državo vzdržujočega elementa“ z gramozom preskrboval. Da so se v razpadli Avstriji upoštevale potrebe jugoslovanskih dežel v najneznatnejši meri, kaže jasno žalostni položaj, v katerem smo te dežele v našo Jugoslavijo sprejeli. In drugače tudi ni moglo biti v državi, v kateri so nas vla-

Tako reč treba delikatno prijemati. Ne gre in ne sme se iti za to, da bi na pr. jaz osebno dobil kaj vpliva, ali tudi le ožjega stika z Vami, marveč edino za kratko šolo. Iskreno bi želel, da bi o koroških Slovencev dejanskih gospodarskih razmerah — zgodovinsko kritično — predaval Podgorce. Še ljubše bi mi bilo, ko bi pravzaprav na priredil kurz; jaz pa le kot gost — četudi de facto glavni predavatelj — neopažen bival med Vami. Skratka brez vsakega formalizma in šuma.

Da ste mi zdravi Vi in Vaši tovariši.

Vam vdani

Krek.

Do socialnega tečaja tedaj ni prišlo zaradi pomanjkanja prenočišč in koroškega govornika. Manjši sestanek je imel dr. Lambert za abituriente na Ziljski planini.

Ko je prišlo novo šolsko leto, smo se oprijeli bogoslovci šolskih knjižnic, katerih smo osnovali v enem letu sto po 60—100 knjig za eno.

V zimi leta 1909 je prišel dr. Krek zopet v Celovec na združni tečaj in posebno še na posvetovanja koroških slov. posojilničarjev zaradi pristopa k Zadržni Zvezi. Antipatija med koroškimi rodoljubi je bila tedaj še tako velika do Kranjcev obeh struj, da je pridružitve koroških posojilnic „Zadržni Zvezi“ in osnovanje „podrúžnice“ postala negotova, posebno ker so se najmočnejše zadruge protivile pristopu. Tu smo posegli bogoslovci vmes in privikrat gladili pot dr. Kreku na Koroškem. Velikonočne počitnice 1909 smo uporabili v to. Na moje tozadevno poročilo je odgovoril:

(Dalje sledi.)

dar in njegove nemške vlade prištevale v vrsto „manjvrednih narodov“, ki nikdar ni smel priti do svojih pravic. Ali je nemški nacionalizem kedaj dovolil, da bi se nahajal v kronskem svetu tudi zastopnik Jugoslovancov? Nikdar! Jugoslovanci smo bili prištet v razpadli monarhiji brezpravnim davkoplačevalcem in vojakom; za kaj več nas nemška narodna nestrpnost nikdar ni upoštevala. Sedaj pa, ko je nemška ošabnost do tal ponižana, sedaj naj bi mi Jugoslovanci rešili Nemški Avstriji življenje s tem, da naj pomagamo proti naši volji napravljene državne in vojne dolgovne plačevati? Sedaj pa mi govorimo: „Nikdar!“

Da stavijo take nepošteno zahteve do nas Jugoslovancov državniki Nemške Avstrije, temu se ne čudimo, da se pa nagiba k takemu nazarju tudi mirovna konferenca v Parizu, nas je več kot osupnilo, ker smo dosihmal verovali in upali, da bodo po sklepu miru kaznovani vsi oni, ki kazni zaslužijo, da pa bodo de facto (resnično) rešeni vsi mali narodi, ki so ječali stoletja pod tujim jarmom svojega neznanega suženjstva. Ako pa mirovna konferenca vztraja na tem nezapodljivem stališču, potem nas Jugoslovane sili, da ne izgubimo do nje le naše vere in upanja, ampak da ji odrečemo tudi — ljubezen. Tako postopanje Antante nasproti njeni teritorialni, sicer majhni, a dejanski, najzvestejši, v hrabrosti neprekosljivi in vztrajni zaveznici, katera tvori vendar srce Jugoslavije, bi ne bila le grda ne-hvaležnost, ampak v še večji meri nepripravno sredstvo za vstvarjanje pravičnega miru, katerega ta zaveznica v polni meri zasluži. Določbe mirovne konference pa vedno jasneje kažejo, da je Antanta male narode sicer oprostila suženjstva trde pesti, da pa nima volje, rešiti nas iz suženjstva velekapitala! Naravnost nezapodljivo pa je postopanje mirovne konference v tem oziru na pr. na Koroškem: Vse one kraje in pokrajine te dežele, ki so bili v obilni meri deležni državnih podpor bivše monarhije, v katerih se nahajajo dobičkanosna državna podjetja in inštitucije, kraje, v katerih je investiran tudi kapital antantnih držav, prisodila je mirovna konferenca Nemški Avstriji in Italiji; Jugoslavijo pa namerava obsoditi v plačevanje državnih dolgov bivše avstrijske monarhije. Nimamo sicer povoda trditi, da se taki slučaj, katerih bo v Jugoslaviji gotovo večje število, rodijo iz mrznje ali slabe volje; prav gotovo pa ne iz nenaklonjenosti večine Antante, oziroma mirovne konference napram nam Jugoslovancem; vir takih nelogičnih sklepov je popolna nevednost in napačna poučenost o dejanskih razmerah, o katerih mirovna konferenca določa in odloča; povdariti pa moramo, da igrajo intrige in sebičnost v Parizu one koncertne gosli, katerih strune so nevarna past za poštene antantne sile in dejstvo, da mirovna konferenca te pasti ne vidi ali je pa upoštevati noče, je ne-goljufivo merilo njenega poznanja resničnega položaja na rdečem horizontu. Mir, sklenjen na podlagi dokumentov, ki ne nosijo podpis ljudske volje, ne more biti niti pravičen niti trajen; mir, kateri nalaga izžetim, malim narodom jarem kapitalizma kot povračilo za dobroto, ki jih ti narodi nikdar niso uživali, in za njihove potrebe, katere se pa nikdar niso upoštevale, tak mir ni mir na demokratični podlagi — tak mir je babilonski stolp, s katerim hoče mirovna konferenca rešiti življenje internacionalne zveri, ki nosi ime — velekapital. Tak brezpraven, po krivdi vlad bivše avstrijske monarhije izžet in za uničenje določen narod smo bili Jugoslovanci te — hvala Bogu — pokopane države. A životarili smo vendar vsled pripadnosti celokupnega naroda k eni državi. Mirovni konferenci pa se je dopadlo, razkosati naš narod in prisoditi najlepše in najbogatejše njegove pokrajine deloma pod oblast sami sebi zveste današnje zaveznice antante, deloma pa celo pod oblast one sile, ki je in bo ostala najhujša in vedno nevarna nasprotnica antante — pod oblast Nemške Avstrije in s tako določitvijo podpisala smrtno obsodbo za ta del slovenskega naroda. Kdo, za Boga, more tako postopanje z malim narodom imenovati sklepanje pravičnega miru?

Bodimo odkriti: Z razsulom avstrijske monarhije antantne sile sploh niso računale brez pomoči Amerike. Dokaz temu dejstvu je l. 1915. v Londonu z Italijo sklenjeni pakt, ki je najkrivičnejši dokument, na podlagi katerega sklepa mirovna konferenca „pravični in trajni mir“ v Parizu. Razsul monarhije povzročila sta dva dogodka, namreč: Zmaga Srbov nad Bolgari in posledice naše majniške deklaracije v državnem zboru in na avstrijski fronti. Ta dva dogodka in vrhutega še izdatna pomoč Angležev in Francozov so omogočili „zmago“ italijanske armade ob Pijavi; ako se tak pohod sploh more primerjati z zmago. Ni nam znano, je li bila Italija antanti

več v nadlego kot v pomoč; vidimo pa, da se nahaja mirovna konferenca popolnoma v službi te nezanesljive sile in da žrtvuje večina antantnih sil nepremišljeno svoja načela in svoj ugled kot osvoboditeljica in zaščitnica malih narodov v goljufivi nadi, da s tem nasiti vedno lačnega ptiča v tujem gnezdu. Boli nas Jugoslovane, da se vrši židovski krst Jugoslavije pod vplivom in gospodarstvom teritorialnega gladi; vidimo in znamo, da besede in dejanja ne hodijo enako pot. Vse to mi Jugoslovanci čutimo, vidimo in znamo. Tako postopanje z nami od strani naših prijateljev nas sicer zelo boli, a svesti si končne zmage, gremo pogumno naši pravici nasproti. G.

Obupno stanje naših internirancev v Gmündu.

Interniranci v Gmündu so poslali naši vladi obupno prošnjo za rešitev, iz katere posnemamo: Docela zbegani in obupani čakamo dan za dnevom rešitve liki verni duši v vicah, toda do sedaj čakamo zaman in smo v svoji nervoznosti in v svojem obupu v dvomu, da vé naša vlada o našem stanju. Nemci so znali lagati, na pr. Angležu vreči pesek v oči s tem, da so neposredno pred prihodom Angležev nam dali posteljno perilo in pripravili Angleže do tega, da so povpraševali vsakega izmed nas le za sedanje pritožbe in težnje, ne pa za pritožbe posameznika v občini in za preteklost. Povdarjamo, da smo izgubili v prvem hipu zaupanje napram Angležem, to že zaradi tega, ker je bil prvi odgovor: „Ste pač interniranci“ in na našo pritožbo, da je prepovedano govoriti z obiskom drugače, kakor nemško v navzočnosti orožnika, „da je to tudi tako na Angleškem“. Ko je Anglež vprašal že petega ali šestega, je proti drugemu hladnokrvno rekel: „Kaj ne, tudi vi imate samo to pritožbo, da ste lačni?“ ter pri tem ironično pripomnil, da razen enega ne izgledamo sestradani. Za take komisije se tudi kot interniranci zahvalimo. Dva orožnika, včasih celo več, nas stražita oborožena dan in noč, sem in tja je prišel orožnik celo ponoči pogledat vsakega na ležišču in kalil tako ob dveh v noči spanje in mir, katerega itak vsakdo izmed nas potrebuje in katerega si želi vsaj ponoči, da pozabi svoje gorje, svoje obupno stanje. Do zob oborožen orožnik nas žene na sprehod, pri katerem čujemo od kmetov, ki delajo na polju: „Was treibens denn da für Kunden?“ Da bi se Nemcem pri nas tako godilo, dozdeva se nam povsem neverjetno. Vse dosedanje prošnje so bile zaman. Še enkrat se obračamo na svojo vlado s prošnjo, da nas vendar enkrat reši in oprost, sicer bi morali v svojem obupu misliti, da se vlada za svoje podanike ne briga tako, kakor nemška vlada za svoje.“ — Gmünd, dne 9. julija 1919. Podpisi.

Grozno neurje v Slov. Bistrici.

Dnevi 11., 12. in 13. julija so bili za Slov. Bistrico dnevi groze in nesreče. Vsak dan popoldne so se zbrali nad Pohorjem grozopolne oblaki in hude nevihte; grom, toča in nalivi so se valili čez Slovensko Bistrico in okolico. Toča je v soboto, 12. t. m., hudo udarila mesto Slov. Bistrico, okoliške občine Tinje, Ložnica, Nova ves in Črešnjavec.

In kar je ostalo — so strašni nalivi in toča pokončali v nedeljo zvečer.

Povodenj je bila taka, kakor je noben človek ne pomni. V mestu samem je voda nastopila po 1 in pol metra visoko, tako da je pohištvo deloma uničeno, deloma hudo poškodovano. Omare, mize, stoli, kuhinjsko in gospodarsko orodje, vse leži križem. Deroča voda je razbila večna vrata in železne rolete pri izložbah. Posebno žalostno je v trgovinah, kjer je skoro vse pokvarjeno. Ves nasip na cestah je gladko odneslo, da štrli spodnje ostro kamenje iz njih. Mostove je odneslo po vsi okolici in tudi mnogo lesa. Na kolodvoru je voda veliko vagonov lesa nagromadila na krajno cesto 2 do 3 metre na visoko, da je bil ves promet nemogoč. Vrtovi so popolnoma uničeni; kar ni toča pobila, je voda odnesla. Škoda znaša 3 do 5 milijonov kron.

Posebno žalosten je pogled na okolico. Po njivah in travnikih leži vse križem, kar si misliš, lahko najdeš — največ pa lesa. Na tisoče stotov pa je voda odnesla po vsi Bistriški dolini dol do Dravinjske doline. Ubogi kmet, koliko te stanejo delavske moči in zdaj je vse to plen srditega valovja! Treska, toče in povodnji reši nas, o Gospod!

V pondeljek, dne 14. t. m., se je pripeljal z avtomobilom na mesto nesreče okrajni glavar dr. Lajnsič s spremstvom. Odredil je vse potrebno za prvo pomoč. Poslal je vladi opis nesreče in prošnjo za nujno pomoč ponesrečencem.

Politični pregled.

Nemške laži o Koroški.

Ljubljana, 16. julija. Gotovi nemški krogi nadaljujejo dosledno z razširjanjem najbolj fantastičnih vesti glede postopanja jugoslovanskih okupacijskih oblasti in vojaških in civilnih organov na Koroškem, posebno v Celovcu in njega okolici, in to s prozornim namenom, ne samo, da bi naščevali ententne oblasti proti Jugoslovonom, nego tudi, in to je posebno proračunjeno, da bi razdražili in nahujkali prebivalstvo okupiranih koroških krajev. V to svrhu prinašajo gotovi šovinistični nemški listi in nemške agenture že drzne in očitno lažnjive vesti. Tako piše na pr. večerna izdaja dunajskega lista „Die Zeit“ od 15. t. m., da so „odredili Jugoslovani v celovški kotlini glasovanje pod žandarmerijsko asistenco, ali naj imo pripasti Celovec Jugoslaviji ali ne, ter da je jasno, kako bo izpadlo tako nabiranje podpisov, ki se vrši v spremstvu orožnikov z nasajenimi bajoneti“. Isti list ve celo poročati, da so se „orožniki, nastanjeni v celovški okolici, sami izjavili, da so tam le v svrhu glasovanja in politične propagande“. — Preočito je, da je tudi ta vest, kakor so bile enake, vizmišljena in objavljena s tendencioznim namenom.

Upor laških vojakov na Koroškem.

Iz Trbiža te dni dospelo poročilo, ki je je nam po ovinkih prinesel koroški Slovenec, javlja, da se je pretekli teden v Podklostru pri Beljaku uprla vsa italijanska posadka. Položaj je bil zelo nevaren. V teku 24 ur so posadko morali zamenjati z novim vojaštvom.

Novi bankovci došli v Belgrad.

Belgrad, 15. julija. Sem so došli novi bankovci, ki se bodo zamenjali za krone.

Dnevne vesti.

Denarni trg. Vedno se ponavljajo slučajji, da celovški trgovci zahtevajo od svojih jugoslovanskih odjemalcev, če ti hočejo plačati blago v jugoslovanskih kronah, 5% več plačila. Čisto nerazumljivo je, odkod izvira ta praksa, ker vsakdo lahko pri tukajšnjih denarnih zavodih zamenja nemški ali jugoslovanski denar 100 K za 100 K. To pa velja zaenkrat samo še v Celovcu, kjer vladajo res v finančnih razmerah same zmote, dočim izgleda to naše valutno vprašanje na drugih denarnih trgih čisto drugače. V Švici notira namreč naša jugoslovanska krona napram švicarskemu franku kot 100:23, to se pravi za jugoslovanskih 100 K se dobi 23 švicarskih frankov, dočim je kurz nemških kron v razmerju 100:20. Istotako notira na dunajski borzi naš jugoslovanski denar v primeri z nemško krono kot 100:106, to se pravi naših 100 K je vredno 106 K nemških. Opozorjamo naše kupce, ki prihajajo v Celovec in imajo tu plačevati v slov. kronah, da naj si ne puste diktirati od trgovcev poljubnih cen. Če pa bi tukajšnji trgovci ne hoteli sprejemati našega denarja, naj ga vsak sam, da se obvaruje nepotrebne škode, zmenja v menjalnici ljublj. kreditne banke, ki bo radevolje postregla. V orientacijo naj služi še sledeče: Dinar ima državni kurz K 3.—, trgovski kurz pa K 2:80 do K 2:90. Češka krona je vredna po dunajski borzi K 1:50 nemških. Marka velja K 2:20, francoski frank K 4:20 do K 4:50, dočim švicarski frank K 5:20 do K 5:50, 20 frankov v zlatu velja okoli 130 kron.

500 kron nagrade dobi, kdor najde briljantni damski uhan, ki se je zgubil 19. julija v vozu cestne železnice in istega odda Komandi mesta.

Rudarsko glavarstvo v Ljubljani potrebuje podatke o proizvajanju mlinskih kamnov v Sloveniji (kraj, množina, možnost povečanja, vrsta kamna, kakovost, cena, prevozne razmere, lastnik kamenoloma). Interesenti naj nemudoma poročajo.

Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani je objavila svoječasno v vseh časopisih, da bo prodajala olje španske provenijence po K 24.— za kilogram bruto za neto. Ta objava pa je pomotna. Glasiti se mora v tem smislu, da bo veljalo olje v Ljubljani približnih K 24.— za kilogram neto. Plačati pa bo treba še posebej kupnino za sod.

Denar, naložen v Nemški Avstriji, ni izgubljen. Nemci sicer nalašč zadržujejo denar, ki so ga naši državljani naložili v njihove denarne zavode in nočejo izplačevati Slovincem hranilnih vlog, a jim vse skupaj ne bo prav nič pomagalo. Opozorjamo naše ljudi, da bodo po podpisnem miru z Nemško Avstrijo dobili vse do zadnjega vinarja.

Mladika in Dijaški dom v Ptuj. V „Mladiki“ dobe stanovanje, hrano, vestno nadzorstvo in vsakovrstno izobrazbo učenke gospodinjske šole, dekliške trgovske šole, katere šole so vse v istem posloju, ter hospitantke gimnazije. Dijaški dom sprejema gimnazijce in učence 1. razreda nove deške meščanske šole. Oba zavoda sta v javni mestni upravi pod vodstvom prvovrstnih pedagoških strokovnjakov. Kdor želi natančnejših podatkov, naj si naroči tozadevni prospekt od vodstva „Mladike“ oziroma „Dijaškega doma“ v Ptuj.

Dopisi.

Kotmaravas. Tudi mi nismo hoteli zaostati za drugimi koroškimi narodnjaki in priredili smo za invalide kar dve veselici, eno v soboto v Čahorčah, drugo v nedeljo v Kotmarivasi. Govorila sta g. podpolkovnik Kvaternik od celjskega pešpolka in domači g. župnik Arnuš. Občinstva je bilo silno veliko. Nabralo se je čez 3000 kron za invalide. Za začetek je to gotovo dovolj.

Sele nad Borovljami. Kakor znano, je spremenil Kristus na ženitnini v Kani Galileji potem, ko je zmanjkalo gostilničarju vina, vodo v vino. Naši nemškutarjo navdahnjeni gostilničarji (izrecno povdarjamo, da le nemškutarjo navdahnjeni gostilničarji, ker naš vrli slovenski gostilničar tega ne stori, čeravno je bil po Nemcih in nemškutarjih močno oškodovan, med tem, ko so delali nemškutarji profit) pa delajo čudeže kar sami. Tudi ne čakajo, da bi šlo vino proti koncu, temveč se oskrbijo kar v napred na ta način, da dobijo sodček vina, iz katerega ga naredijo potem cel polovnjak. To brozgo prodajajo potem za tak denar, kot se prodaja najboljša starina. Ravno tako delajo z drugo brozgo, ki jo imenujejo „soft“, s katero delajo kakih 400%, reci štiristo odstotkov dobička. Povedano pa jim bodi, da si kaj takega Selani ne damo več dopasti. Če nočejo oskrbovati gostiln tako, kakor je navada, bodemo zahtevali, da jim odvzame Jugoslavija obrt in kjer ni drugega pripravnega prostora in ljudi za gostilno, pa tudi hišo, katera se naj da poštenim ljudem, Slovincem. Z gostilničarji bodemo pa, če se še kaj takega zgodi, osebno obračunali in spravili tako brozgo tja, kamor spada. Ali ni dosti, da so nas Nemci in nemškutarji strahovali in okradli? Ali morajo biti okradeni zdaj naši žepi še v Jugoslaviji po nepoštenih gostilničarjih? Kaj takega je naravnost goljufiga in vrh tega še žalitev ljudstva. Kdor se hoče napiti vode, napije se te, kdor pa želi vina, hoče vino in ne brozgo, zraven katere je nekaj kapljic vina.

Grabljanj. Smešno je, če piše „Kärntner Tagblatt“, da je naša občina pretežno nemška, ker so l. 1910. našli 981 Nemcev in le okoli 850 Slovincov. Pa pogledjte danes! Zbežali so železničarji, učitelji, zdravnik E., orožniki in občina je popolnoma slovenska, tako da malo kdaj slišiš nemško govorico. Ako so ljudje razcepljeni od „celovških purgarjev“ prej se priglasili za „Deutsch-Österreich“, zdaj opravičeni tega pritiska, obračajo se k svoji materi Jugoslaviji, ker so prepričani, da lastna mati jih bo bolj redila in ljubila kakor nemška mačeha. Sam Štefan Kulterer v Jadvohah, ki je še lansko leto bil pri cesarju Karolu v znani deputaciji, je odkritosrčno izjavil, da je za Jugoslavijo in da z nemškimi boljševiki na Dunaju nič noče imeti. Saj ste se sami prepričali, kako so vas nemški gospodje kakor Lakner, Šumy in drugi farbali, ko so vam govorili o „Siegfrieden“, ko so vam poslali Volkswehrsvet ne za vašo obrambo, ampak ker so se jih v Celovcu bali. Zares slišiš vedno „za Celovec smo trpeli“. Zdaj hočemo sami misliti in zase skrbeti in to bo takrat, če se pridružimo zvesto k Jugoslaviji, ker tam je lepa bodočnost.

Hodiše. Tudi naši občani se radujejo, ker so osvobodeni nemškega jarma. Pokazali so to na imendan kralja Petra. Raz stolp naše župne cerkve je vihrala prekrasna slovenska trobojnica, med sv. mašo so grmeli topiči in po sv. maši so zapeli na koru naši pevci „Lepa naša domovina“, česar že dolgo časa pri nas nismo slišali. Za invalide „slovenskega Korotana“ so na ta dan nabrala dekleta Milka Kanfič, Urška Kaufman in Katica Aiholcer po naši občini 359 K 40 v. V isti namen se je nabralo tudi v cerkvi 18 K. Vsem dobrotnikom se izreka v imenu naših invalidov najsrčnejša hvala!

Zvabek. (Spomini.) Upajmo, da so najbridkejši časi minuli in sedaj uživamo vsaj kolikortoliko blagodejni mir. Prve granate so nas obiskale cvetno nedeljo, dne 13. aprila 1919 in potem večkrat. — Vse je bilo zbegano, ko so prihruli nemški vojaki dne 5. majnika. Župnišče so si privoščili, pa ne toliko pravi nemški vojaki,

ampak naši ljubi sosede, delamrzni vojaki, doma onstran Drave, *torej na Rudi!“ V cerkev niso vdrli, akoravno jih je neki tukajšnji prijatelj cerkve opomnil na sveče! Pač niso bili tako potrebni „luči“, kakor on! Domačini so se obnašali dostojno, seveda izvzetih par poštenjakovičev! Gotovo pa je v teh časih, polnih težke poskušnje, marsikdo vzdihnil: Bog, varuj me prijateljev, sovražnikov se bom sam varoval! — Prišla je osvoboditev. Strašen dan, ki nam ne izgine iz spomina, je bil za nas dan 2. junija — Št. Otovo! — Artiljerija, pri nas postavljena, je imela nalogo vreči sovražnika čez Gorenčico, kar je krasno izvedla. Bil je to dan bliska in groma! Strelski jarki in mnoge jame, izkopane po sovražnih granatah, bodo pričale še poznim rodovom, da je hotel sovražnik zasesti našo mirno dolinico. — In vsako leto, ko bodo prihajale na Št. Otovo procesije na Sveto Mesto, se bomo zahvaljevali Mariji svetomeški za njeno očividno varstvo!

Zvabek. (Petrov dan.) Skromno a pristrčno smo obhajali Petrov dan, dne 12. julija! Te Deum po sv. maši ob takih priložnostih še nikdar ni vzbujal v srcu tako prijetnih čutov hvaležnosti, kakor letos. In radostno-ginljivo je donela „Lepa naša domovina“ prvič iz kora. In z veseljem smo si oddahnili, ko smo prvič slišali: „To je naša domovina!“ poprej je nismo poznali! Dal Bog, da bi bili srečni v novi domovini, srečni v Jugoslaviji! — Da bije v naših prsih srce polno hvaležnosti, je dokaz, ker smo zbrali ta dan v sicer mali župniji za invalide, ki so darovali za nas in za našo svobodo najdražje — svoje zdravje — lep znesek 270 kron. Bog bodi plačnik blagim darovalcem!

Št. Vid pod Juni. Čas je, da se tudi Št. Vid oglasi enkrat v našem preljubem prijatelju „Mir“, kateri je po precej dolgem času zopet začel zahajati v našo sredino ter nam prinašat razne novice iz vseh krajev preljube koroške dežele in tolmačit poučljive točke iz gospodarskega življenja. Skoro vsi ga imamo naročenega in vsakokrat, kadar ga pismonoša prinese, nas veliko bolj razveseli kakor vsaki drugi časopis. Ljudstvo se je zopet popolnoma umirilo od dnevov nemške strahovlade. Akoravno je vas čisto majhna in brez vsega pomena, pa smo vendar dobili občutiti nemških roparjev, kateri so bili združeni z enakomislečimi civilisti. Napravili so tudi pri nas precej škode. Najgroznejše pa je bilo za nas to, da so nas obiskale dvakrat nemške granate. Prvikrat je bilo to takrat, ko so se jugoslovanske čete pomikale nazaj v mesecu maju. Takrat je priletelo okoli 15 granat iz tinjske okolice k nam, ali hvala Bogu, niso napravili nobene večje škode. Drugič pa, ko so Srbi stali še ob Dravi in malo prej da so jo prekoračili, so nam Nemci poslali kakih 25 granat v našo vas. Mislim, da so to bili njihovi zadnji streli. Edina želja naša je zdaj mir, da bi mogel vsakdo iti za svojim poslom ter prijeti za svoje delo. Razširila se je tudi po naši občini že ideja o kmečki zvezi, katera bi seveda bila jako potrebna. Poučne knjige pa bi lahko oskrbovalo društvo „Danica“, katera je že ustanovljena. Napraviti se bo morala čitalnica, kjer bi imel vsakdo priložnost se izobraziti in marsikaj čitati, kar bi ga zanimalo. Kdor se za to zanima, naj se prijavi.

Prevalje. Umril je Pernjak Peter pd. Tomazev oče v Dobu po daljši bolezni. Rajni je bil najstarejši župljan; na sv. Petra dan je dopolnil svoje 90. leto. N. p. v. m!

Prevalje. V zahvalo, da smo rešeni nemških roparskih tolpa, smo imeli dve daljši procesiji, eno k Sv. Lenartu, drugo na Uršulsko goro. Udeležba je bila obilna. Ljudstvo je izrazilo s tem svoje veliko veselje in hvaležnost, da nas je Bog osvobodil tako hitro „turškega križa“, ker ti Turki bi bili ljudstvo popolnoma izmožgali.

Prevalje. (Proslava Petrovega dne.) V petek, dne 11. t. m., zvečer je tukajšnje vojaštvo skupno z ognjegasci priredilo na čast našemu kralju Petru I. Karagjorgjeviću slovesnost, kakoršne še niso videle Prevalje. V mraku je nastopilo vojaštvo na glavnem trgu; pridružili so se ognjegasci ter prevaljski odličnjaki in velika množica občinstva. Sprevod se je razvrstil, na čelu častnika in načelnik ognjegascev g. Divjak, za njimi ognjegasci in vojaštvo z bakljami. Godba je svirala narodne komade. Sprevod je uprizorjal burne ovacije Nj. Vel. kralju Petru I., junaškim bratom Srbom in slovenskemu Korotanu. Vmes so pokali topiči in poveljevali slovesnost. V nedeljo je bila v prid invalidom pri Ahaču veselica, ki je trajala do rane zore.

Grebinj. (Ustanovitev narodne in šolske čitalnice v Grebinju.) Na Petrov dan, dne 12. julija t. l., se je ustanovila v Grebinju „narodna in šolska čitalnica“. Dne 13. t. m. se je pri narodni veselici v prostorih tukajšnjega Narodnega doma nabralo 370 K. Pa za to svoto

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 15.000.000.

Rezervni zaklad: K 4.000.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Makro in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

ni mogoče nakupiti nobenih knjig. Zato se obrača „Narodni odbor“ na vse zavedne in zmožne Slovence in Slovenke Koroške, Štajerske in Kranjske z iskreno prošnjo: Kdor ima kako za naše razmere primerno knjigo poučnega ali razvedrilenega pomena in je ne potrebuje, naj jo blagovoli nam podariti. Smo prepričani, da v župniščih, šolah in pri zasebnikih leži dosti take dušne hrane brez vsake koristi. Usmilite se torej našega ljudstva in posebno našega vzgoje potrebnega naraščaja, naše šolske mladine, in pomagajte nam utrditi, razširiti in pomnožiti ljudsko in šolsko knjižnico, da bi naša deca dobivala namesto „Südmark“ le narodne knjige. Knjige blagovolite poslati na „krajevni narodni odbor“ v Grebinju. — (Novo lice.) Na vseh krajih naše Koroške so se že Nemci sprijaznili z našo Jugoslavijo, le v Grebinju še čakajo nekateri odrešenja od nemškega „Volkswehra“. Dobro so nam znana njih zbiralšča in njih skrivni načrti. Le glejte „nemskutarji“, da se še pravočasno umaknete, drugače bi se vam, ko je naše trpljenje pri kraju, slabo godilo. Vsak trezen človek mora vendar biti hvaležen Jugoslaviji, kajti ona jih je preskrbela z živili, da jim ni treba stradati. Bodite pametni, nemčurji, sicer se pa preselite v vaš „Reich“, če ne, vam bomo pa mi k temu pomagali. Tudi druge odstavljene uradne in učiteljske osebe se še potepajo tu po Grebinju in nam zapreke delajo. Obrnili smo se že do oblasti v Velikovcu, a žalibog so bile te preveč mehkega srca in so se usmилile teh hujskačev. Kako naj deluje tukaj „narodni odbor“ uspešno, ako take nemčurje nihče v stran ne spravi? Kako naj tukajšnje učiteljstvo doseže pri teh težkočah svoj cilj, ako jim odstavljene učne moči skrivaj otroke nemško učijo? To, kar mi zidamo, nam Nemci podirajo — saj podirati je lažje kot zidati. Zato bi svetovali okr. glavarstvu v Velikovcu, naj bi s temi nemčurji postopali tako, kakor so Nemci postopali s prof. K. v Gradcu. — (Petrov dan.) Petrov dan se je obhajal v Grebinju na prav slovesen način. Vojaki so imeli v „Narodnem domu“ veselico, po veselici so pa zažareli na grebinjskem gradu kresovi — simboli naše goreče ljubezni za našo Jugoslavijo. Drugi dan je bila slovesna sv. maša za šolarje in lepo je bilo videti, kako so grebinjski otroci prvič prisostvovali sv. maši za našega presvitlega kralja Petra I. Dne 13. t. m. je pa bila služba božja za vse občinske zastopnike (pošta, orožniki, občina), le našo požarno brambo smo pogrešali. No, s časom bo že tudi ta prikorakala v cerkev na Petrov dan. Pri maši je pel mešan zbor in krasno se je koncem službe božje glasila po cerkvi naša himna. G. kurat Lendovšek je s prisrčnimi, ganljivimi besedami črtal životopis našega kralja ter z idealnim navdušenjem mladega duhovnika spodbujal vojake k ljubezni do kralja in domovine. — (Grebinj nekdanj in sedaj.) Kdor je Grebinj prej poznal in se sedaj vrne v naš trg, opazi, da se je ta močno izpremenil. Na šoli se mu že od daleč sveti nasproti napis: „Narodna šola“, v kateri se uči otroke le v mili slovenščini. In otroci? Tudi ti se polagoma privajajo na naš jezik in mnogim žarijo ličeca, ko slišijo tudi tu domačo govorico, v kateri jih je mamica najprej nagovorila. Le Nemci se še spodtikajo in zgražajo nad predrznostjo tukajšnjih slovenskih učiteljev. Da, ljubi otroci, umejem vas, kako ste srečni in zadovoljni, vse meje presegajoča germanizacija prejšnjih učiteljev ni mogla popolnoma zatreti v vas narodno zavest. Še je čas vzbuditi v vas narodno mišljenje. Dne 6. t. m. se je ustanovil tudi v Grebinju narodni odbor, ki naj bi skrbel za probujo naroda. Kot prvo njegovo delo se je vršila v nedeljo, dne 13.

t. m. v grebinjskem „Narodnem domu“ prva jugoslovanska veselica. Od vseh krajev je prišlo občinstvo skupaj, da, še prostora je primanjkovalo. Naj nam tedaj še kdo reče, da nimamo tu zavednih Slovencev! Na narodnem domu je plapolala naša trobojnica in poslopje so krasile lipove veje. Res, lepo je gledati, kako napreduje Grebinj v narodnem oziru.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjahu.
Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Pliberku

vrši se

**v torek dne 29. julija 1919
ob 11. uri dopoldne.**

Dnevni red:

1. Odobritev zaključka za l. 1918.
2. Volitev odbora.
3. Določitev obrestne mere.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ave, Wilson, Sloveni Carantani morituri Te salutant!

Slovenski Korotan.

Sestavil: Dr. Moravski.

Izdalo in založilo: Slovensko zgodovinsko društvo za Koroško. 1919.

Knjigo je ob izidu zaplenila nemška koroška deželna vlada.

Cena broš. 4 K.

Naprodaj ima: Josip Vajncerl, trgovina s papirjem, Celovec, Velikovška cesta 5 (hotel Trabesinger) in podružnica v Pliberku.

Išče se

nov ali rabljen, vendar dobro ohranjen

otročji voziček

(najrajši tak za ležati in sedeti) proti plačilu ali menjanjem z živili. Ponudbe sprejema upravništvo „Mira“.

Razpis.

Na kmetijski šoli pri Velikovcu je namestiti ravnatelja s prejemki, ki se urede po dogovoru in po sposobnosti, dalje s prostim stanovanjem in s pravico do napredovanja.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z dokazili o dovršenih splošnih in kmetijskih študijah, o dosedanjem službovanju, o učni usposobljenosti, starosti, državljanstvu in o jezikovnem znanju naj se vložijo do

dne 31. julija 1919

pri poverjeništvu za kmetijstvo deželne vlade za Slovenijo.

V Ljubljani, dne 10. julija 1919.

Poverjeništvu za kmetijstvo.

Načelnik: prelat Kalan l. r.

Pristno štajersko vino

po zmerni ceni za gostilničarje okolice Celovca ima na prodaj in priporoča

hotel Trabesinger

Celovec, Velikovška cesta 5.

Proda se dobrodoča

gostilna

z zemljiščem v bližini Pliberka. Več se poizve pod šifro „B. T.“ poštneležeče Pliberk.

15.000 deščic za streho

(Dachschindel) ima na prodaj

Franc Lajčaher

Kotmaravas.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelih, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Najbolje milo znamke „Srna“

izdeluje

**Tvornica mila in sode
Ignac Fock, Kranj.**

Poskusni zavoji à 4¹/₂ kg vsebine po pošti.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.